

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมพงษ์ เกษตรภิบาล จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง เสนอคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมพงษ์ เกษตรภิบาล จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า นายสมพงษ์ เกษตรภิบาล ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ในรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๒/๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องจึงเป็นข้าราชการการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๐ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการดำรงตำแหน่งก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๕๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กรณีพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ รวม ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่ง กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ (ยื่นบัญชีเดียวกัน) และครั้งที่สอง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ยื่นบัญชีเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

ผู้ร้องได้ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี พบว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวของผู้ถูกร้องยังดำเนินการไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสอง กล่าวคือ ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน โดยได้แสดงในบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง (บัญชีเดียวกัน) ว่ามีบ้านอาศัย ราคา ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และแสดงในบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ว่ามีบ้านอาศัย ราคา ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยไม่แนบสำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของบ้านอาศัยดังกล่าว และไม่ยื่นบัญชีพร้อมสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งของตนและคู่สมรสในรอบปีภาษีที่ผ่านมา กล่าวคือ บัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งของตนและคู่สมรส ประจำปีภาษี ๒๕๓๕ และบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งของตนเองและคู่สมรส ประจำปีภาษี ๒๕๕๐ รวมทั้งไม่ลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับในสำเนาหลักฐานที่ยื่นประกอบบัญชี จำนวน ๖ หน้า ด้วย นอกจากนี้ ผู้ร้องยังตรวจพบว่า รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

ผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว รวม ๔ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบแต่ประการใด

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕ แล้ว เห็นว่าผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์) เป็นข้าราชการการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบไม่เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และมีได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหลายรายการ แม้ว่าจะได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว รวม ๔ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบแต่ประการใด ผู้ร้องจึงมีมติเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๕ เสียงว่า

ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

ผู้ถูกร้องได้ขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาออกไปอีกสิบห้าวัน เมื่อครบกำหนด ระยะเวลาที่ขอขยาย ผู้ถูกร้องไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ยุติในเบื้องต้นว่านายสมพงศ์ เกษตรภิบาล ผู้ถูกร้อง ได้รับ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์) เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ภายใน สามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง คือ ภายในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ (๑) แต่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการลาออกเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ก่อนครบกำหนดเวลาต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้อง ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ จึงเป็นการยื่นในขณะที่พ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วทั้งสองครั้ง การกล่าวหาตาม คำร้องไม่ว่าจะเป็นกรณีจงใจไม่ยื่นหรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินเท็จ ๑ ย่อมไม่อาจเป็นความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่งได้ เนื่องจากขณะที่ครบกำหนดเวลาที่จะต้องยื่นหรือขณะที่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน ๑ เท็จ ผู้ถูกร้องมิได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วในขณะนั้น ทั้งนี้ เพราะบทบัญญัติดังกล่าวใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด” ย่อมไม่อาจหมายถึงการกระทำของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งไปแล้วด้วย เหตุผลในเรื่องนี้ผู้วินิจฉัยได้กล่าวไว้โดยละเอียดในคำวินิจฉัยส่วนคนที่ ๒๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกร้อง กรณีไม่มีเหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ